

=====

I n f o r m a c e o c í r k v í

=====

1 9 8 6

číslo 4

Člověk je stvořen k lásce
a bez lásky nemůže žít.
Buď miluje Boha,
nebo miluje nezřízeně
sebe a svět
a upíná své srdce
na věci pomíjející.

sv. Jan Maria Vianney

NAVEČER V CHRÁMĚ

Když venku mrak a mrak se hlasem bouře smluví,
necht' vejde v ten zástup bez obuvi,
v ten šepot bez lhářů,
necht' slib tvůj slyšíme, jímž nebesa se pění,
o lačných nasycení, o nízkých povýšení,
ty hvězdo rybářů.

Ty víčky očí všech zdvižené nad úhonu,
sled pádu prvního v prasknutí skel a zvonů
zde prstem krásy stlum,
žaláře zotvírej a z lesů zabloudění,
ty smutných potěšení, ty chorých uzdravení,
přej návrat poutníkům.

Jan Zahradníček /ze sbírky Pozdravení slunci/

ALE MARIA SE PTALA

Evě poslal své tajemství Satan skrze hada,
Marii poslal svou zvěst Pán skrze anděla...

Pohleďte, jak plna lesku je Maria pro ty, kdo ji vidí,
a jak cenné jsou její činy a slova pro ty, kdo chápou.
To, že se anděla tázala, aby získala jistotu o svém početí,
učinila si ce z vlastního podnětu,
ale zároveň k užitku všech, kdo to slyší.

Eva se hada svůdce netázala -
souhlasně mlčela a dopřála víry lži.

Maria však slyšela pravdu od věrohodného -
a přesto žádala jasné vysvětlení.

Eva vyslechla, že se má plodem stromu stát bohyní,
aniž by se zeptala: "Jak se to, co říkáš, může stát?"

Maria však zprávu anděla, že počne Božího Syna,
nepřijala dříve, než o tom získala jistotu.

Panenská manželka Adamova nepochybovala nijak
o ujištění lháře, že ona sama má vystoupit
k důstojnosti božství.

Tato Panna však, když jí bylo řečeno, že porodí syna,
umkla teprve tehdy, když zprávu prozkoumala,
vyptala se a poučila.

Z toho poznej,
oč krásnější je Maria než Eva.

Celé naše pokolení padlo skrze Evu

a bylo obnoveno skrze Marii;

od Evy přišel hřích

a od Marie spravedlnost.

Eviným mlčením nás postihla vina, test a
poskvrněné jméno,

ale řečí Mariinou jsme získali

život, světlo a vítězství.

biskup Jakub ze Sarugu /+ 521/

Báseň o blahoslavené Panně a
Bohorodičce Marii

Z LISTU SVATÉHO OTCE KNĚŽÍM K ZELENEMU ČTVRTKU

Draží bratří v Kristově kněžství! Znovu stojíme na prahu Zeleného čtvrtka, dne, kdy Ježíš Kristus ustanovil Eucharistii a současně i naše služebné kněžství. Kristus, protože miloval svoje, kteří byli ve světě, projevil jim lásku až do krajnosti. Jako Dobrý Pastýř se připravoval obětovat život za své ovce, spasit lidi, smířit je s Otcem a uvést je do nového života. Již apoštolům nabídl za pokrm své tělo, které za ně vydal, a svou krev, kterou za ně prolil. Zelený čtvrtek je každý rok velkým dnem pro všechny křesťany. Po příkladu prvních učedníků i oni přicházejí, aby přijali Kristovo Tělo a Krev při večerní liturgii, která zpřítomňuje Poslední večeři. Od Spasitele dostávají jako jeho odkaz přikázání bratrské lásky, kterou se má řídit celý jejich život, a začínají s ním bdít, aby se připojili k jeho utrpení. I Vy se shromáždíte a budete řídit jejich modlitby. Tento den je však veliký zvláště pro nás, draží bratří kněží. Je to svátost kněžství, den zrodu našeho kněžství, jímž jsme účastní na jediném kněžství Krista Prostředníka. V tento den se vyzývají kněží na celém světě, aby slavili Eucharistii spolu se svými biskupy a obnovili před nimi sliby svých kněžských závazků ve službách Krista a jeho církve. Při této příležitosti stojím každému z Vás obzvláště blízko. A jako každý rok na znamení naší svátostné jednoty v témže kněžství, podnícen láskyplnou úctou, kterou k Vám chovám, jakož i svou povinností utvrzovat všechny své bratry v jejich službě Pánu, zasílám Vám tento list, aby Vám pomohl oživit si neslýchaný dar, jehož se Vám dostalo vkládáním rukou. Toto služebné kněžství je Vaším údělem, ale také povoláním a milostí. Poznamenává celý náš život pečeti té nejpotřebnější a nejnáročnější služby, jaká vůbec existuje, tj. spásy duší. Jsme k tomu ostatně vedeni i množstvím našich předchůdců.

Jeden z nich zůstává v paměti církve velmi živý a budeme na něho zvláště vzpomínat tento rok v rámci 200. výročí jeho narození. Je to sv. Jan Maria Vianney, farář z Arsu. Všichni chceme poděkovat Kristu, Knížeti pastýřů, za tento mimořádný vzor kněžského života a služby, jímž je sv. farář z Arsu pro celou církev a zejména pro nás kněze. Kolik z nás se připravovalo na kněžství anebo koná dnes těžký úkol faráře s obrazem sv. Jana Marie Vianneye před očima. Jeho příklad nemůže upadnout v zapomenutí. Více než kdy jindy máme zapotřebí jeho svědectví a jeho přímluvu, aby mohli čelit poměrům současné doby, v níž navzdory určitému počtu nadějných znamení hrozí evangelizaci rostoucí laický duch a v níž se mimo to zanedbává i nadpřirozená askeze a mnoho lidí ztrácí z očí představu Božího království. I v pastorači se příliš výlučně věnuje pozornost sociální stránce a světským cílům. Farař z Arsu musel v minulém století zápasit s těžkostmi, jež se snad projevovaly jinak a jistě nebyly menší. Svým životem a svědectvím vytvořil pro společnost své doby jakousi velkou evangelní výzvu, která pak přinesla plody obrácení mnoha lidí. Nelze pochybovat, že je takovou velkou evangelní výzvou i dnes pro nás. Vybízím Vás tedy, abyste rozjímali o svém kněžství před tímto mimořádným pastýřem, jenž v sobě zobrazil dokonale podmínky své služby a zároveň i svatost Božího služebníka. Víte, že Jan Maria Vianney zemřel 8. srpna 1959 po 40 letech vyčerpávající obětavé služby. Bylo mu 73 let. Při jeho příchodu byl Ars zapadlou vesnicí v lyonské diecézi. A na konci jeho života tam putovala celá Francie. Jeho pověst svatosti hned po jeho smrti upoutala pozornost univerzální církve. Sv. Pius X. ho prohlásil za blahoslaveného r. 1905, Pius XI. ho svatořečil r. 1925 a později r. 1929 ho prohlásil za patrona farářů na celém světě. Při stém výročí jeho smrti Jan XXIII. napsal encykliku "Nostri sacerdotii primitia", aby v ní dal faráře z Arsu za příklad kněžského života a askeze, za vzor zbožnosti a eucharistické úcty a též pastorační horlivosti v souvislosti s potřebami naší doby. Zde bych Vás chtěl upozornit jen na některé základní rysy, jež nám pomohou znovu objevit, jak máme prožívat naše kněžství.

Farář z Arsu je především vzorem pro ty, kdo se připravují na kněžství. Při množství zkoušek, které přicházely jedna za druhou, mohl zmalomyslnět. Byly to důsledky revolučních bouří, nedostatečné vzdělání v jeho venkovském prostředí, nutnost pomáhat při polních pracích, rizika vojenské služby a především navzdory jeho intuitivní inteligenci a bystrému postřehu velké obtíže při studiu a učení se nazpaměť, takže mohl velmi těžko sledovat přednášky z teologie a latiny, a musel proto nakonec opustit lyonský seminář. Přesto však ostatní uznávali, že má opravdové nadání, a proto ve 29 letech mohl přijmout kněžské svěcení. Svou houževnatostí v práci a modlitbě překonal všechny překážky, jež nepřestaly ani později, když už jako kněz pracně připravoval texty svých kázání, anebo po večerech četl díla teologů a duchovních autorů. Už od mládí hořel touhou získávat duše Bohu jako kněz. Podporovala ho v tom důvěra sousedního faráře, který o jeho povolání nikdy nepochyboval a vzal na sebe valnou část jeho přípravy. Jaký příklad nebojácnosti pro ty, kdo dnes poznali milost kněžského povolání!

Farář z Arsu je vzorem kněžské horlivosti pro všechny duchovní pastýře. Tajemství jeho velkodušnosti spočívá nepochybně v lásce k Bohu, kterou cítil a žil téměř nezměrně jako stálou odpověď na lásku, kterou nám projevila ukřižovaný Ježíš Kristus. V ní spočívalo i jeho přání učinit vše možné pro spásu duší, vykoupených Kristem za tak velkou cenu, a přivést je znovu do Boží lásky. Ve svých kázáních a katechezích se k této lásce stále vracel. Říkal např.: "Pane Bože, raději chci zemřít láskou k Tobě, než žít jediný okamžik, aniž bych Tě miloval." Snažil se dokonale plnit požadavky, které Ježíš klade v evangeliu, modlitbu, chudobu, pokoru, sebezápor, dobrovolné pokání. A jako Kristus i on cítil ke svým ovečkám lásku, jež ho vedla ke krajní pastýřské sebeobětavosti. Zřídka si byl některý duchovní pastýř tolik vědom své zodpovědnosti a tak byl šířen touhou vytrhnout své věřící z hříchu či zlých vlastností! "Můj Bože, dej, ať se má farnost obrátí. Přijmu za to od Tebe jakékoliv utrpení po celý svůj život."

Drazí bratří kněží, v duchu učení II. vatikánského sněmu, jenž vhodně spojuje posvěcení kněží s jejich pastýřským posláním, hledejme pohnutku a sílu své pastýřské horlivosti podobně jako sv. Jan Maria Vianney v Ježíšově Srdci a v jeho lásce k duším. Nebudeme-li čerpat z tohoto zdroje, hrozí nebezpečí, že naše služba přinese jen málo plodů. V případě faráře z Arsu byly však plody skvělé, on zasvěcuje Ježíši všechny své síly a celé své srdce a Spasitel mu určitým způsobem dává duše. Svěřuje mu je v hojné míře. Hluboce se změnila především jeho farnost, která měla jen 230 osob, když do ní přišel. V oné vesnici vládla děsná náboženská lhostejnost. Proto také biskup Jana Marii Vianneye upozornil: "V té farnosti není mnoho lásky k Bohu. Vy ji tam přinesete." Brzy potom se farář stává pastýřem velkého množství lidí, kteří sem přicházejí z celé oblasti, z různých částí Francie i z jiných zemí.

R. 1858 jich prý bylo na 80 tisíc. Často čekají mnoho dní, aby se s ním mohli setkat a vyzpovídat se mu. Nepřitahuje je ani tak zvědavost nebo oprávněné pověsti o jeho zázracích a mimořádných uzdraveních - které se světec ostatně snažil utajovat - byla to spíše předtucha, že se setkají se světce, který překvapoval svými kajícími skutky, v modlitbách byl v důvěrném styku s Bohem, uprostřed tolika úspěchů zůstával vyrovnaný a pokorný. Především však byl velmi předvídatelný, uhádl vnitřní rozpoložení duší a osvobozoval je od jejich břemen hlavně ve zpovědnici. Ano, Bůh zvolil za vzor pro pastýře člověka, který se v lidských očích mohl zdát ubohý, slabý, bezbranný a hodný pohrdání. Vyznamenal ho svými nejlepšími dary jako vůdce a lékaře duší. Třebaže uznáváme, že faráři z Arsu se dostalo zvláštní milosti, není snad přesto znamením naděje pro pastýře, kteří dnes trpí určitou duchovní vyprahlostí?

Jan Maria Vianney se zasvětil zejména vyučování víry a očišťování svědomí. Tyto dvě služby se sbíhaly v Eucharistii. Není snad třeba vi-

dět i dnes v tom tři hlavní body kněžské pastorační služby? Cílem je bezesporu shromáždit Boží lid kolem eucharistického tajemství, katecheze a pokání. Podle okolností jsou však nezbytné i jiné apoštolské služby. Sám farář z Arsu se snažil o akce přiměřené jeho době a jeho farníkům. Přesto však veškerá jeho kněžská činnost se soustřeďovala v Eucharistii, v katechezi a ve svátosti smíření.

Byla to jistě jeho neúnavná péče o svátost smíření, v níž se projevila jeho hlavní charismatický dar a kterou si právem získal svou pověst. Takový příklad má nás dnes vést k tomu, abychom znovu dodali svátosti smíření všechnu důležitost, která jí patří a kterou oprávněně zdůraznil i biskupský synod r. 1983. Bez cesty obrácení, pokání a odpuštění, k němuž služebníci církve musí neúnavně povzbuzovat a přijímat ji, naše vytoužené tzv. *aggiornamento* zůstane jen povrchní a klamné.

Farář z Arsu se především snažil vychovávat své věřící tak, aby si sami přáli pokání a lítost. Zdůrazňoval, jak krásné je Boží odpuštění. Vždyť celý jeho kněžský život a všechny síly byly věnovány obrácení hříšníků. A Boží milosrdenství se projevovalo především ve zpovědnici. Proto se nevyhýbal kajícníkům, kteří přicházeli ze všech stran a jímž často věnoval 10 hodin denně, někdy i 15 a ještě víc. Pro něho to bylo bezpochyby jedno z největších asketických cvičení, skoro mučednictví, hlavně tělesné, v horku či v zimě a v dusném vzduchu. Ale také morální, poněvadž i jemu působily bolest hříchy, které druhí vyznávali, a ještě více nedostatek lítosti. Říkal jim: "Pláči pro to, co vy neoplakáváte." Kromě těchto lhostejných lidí, které přijímal co možná nejlépe a u nichž se snažil vzbudit lásku k Bohu, Bůh mu dopřával, aby s ním usmířil i velké hříšníky, kteří se dali na pokání, a také aby vedl k dokonalosti duše, jež si to živě přály. Právě na tomto poli Bůh žádal jeho účast na díle vykoupení.

V dnešní době jsme znovu, lépe než v minulém století, ověřili komunitní ráz lítosti a pokání, přípravy na odpuštění a poděkování po něm. Svátostné odpuštění však bude vždy vyžadovat osobní setkání s ukřižovaným Kristem prostřednictvím jeho služebníka. Dnes bohužel se už kajícníci netlačí u zpovědnice jako v dobách faráře z Arsu. Naopak. Sám fakt, že mnoho z nich z různých důvodů, jak se zdá, vůbec nechodí ke zpovědi, dokazuje, jak naléhavě je zapotřebí rozvíjet pastorační týkající se svátosti smíření tím, že stále povedeme křesťany k tomu, aby sami objevili, jaké jsou požadavky opravdového vztahu k Bohu, jakož i smysl pro hřích, jímž se uzavírají před Bohem i před ostatními, a konečně nutnost obrátit se a získat prostřednictvím církve odpuštění jako nezasloužený dar Boží a také vytvořit podmínky, jež umožňují správně tuto svátost přijímat a zbavit se příslušných predsudků a falešných obav, aby nebyla jen pouhým zvykem. Taková situace též současně vyžaduje, abychom tuto službu konali s co největší ochotou, byli připraveni věnovat jí potřebný čas a péči a dokonce bych řekl přednost před ostatní činností. Věřící pak pochopí, jakou hodnotu jim poskytuje po příkladu faráře z Arsu.

Jak jsem již napsal v posynodální exhortaci o pokání, je jisté, že služba usmíření stále zůstává tou nejchoulostivější a nejobtížnější, nejnamáhavější a nejnáročnější, zvláště když je kněží málo. Předpokládá též u zpovědníka velké lidské vlohy a dobré vlastnosti, především však hluboký a upřímný duchovní život. Je nutné, aby kněz i sám pravidelně přistupoval k této svátosti. Drazí bratři kněží, buďte vždy přesvědčeni, že tato služba milosrdenství je jednou z nejkrásnějších a přináší nejvíce útěchy. Dovoluje Vám, abyste osvěcovali svědomí, odpouštěli a dodávali lidem novou sílu ve jménu Pána Ježíše, abyste jim byli lékaři a duchovními rádci. Tato služba zůstává nenahraditelným projevem a ověřením služebného kněžství.

Obě svátosti - usmíření a oltářní - jsou navzájem těsně spojeny. Bez neustále obnovovaného obrácení a přijímání svátostné milosti odpuštění účast na Eucharistii by nemohla dosáhnout plnou výkupnou účinnost. Jako Kristus počal svou výkupnou činnost slovy: "Obráťte se a věřte

evangelium!" tak i farář z Arsu začínal obvykle každý den touto službou odpuštění. Ale byl šťasten, že může přivádět své usmířené kajícíky k Eucharistii.

Eucharistie byla opravdu středem jeho duchovního života a pastora-ce. Říkal: "Všechny dobré věci dohromady se nevyrovnají mešní oběti, protože jsou to lidské věci, kdežto mše sv. je dílem Božím." V ní se totiž zpřítomňuje oběť na Kalvárii za vykoupení světa. Je zřejmé, že kněz má spojit každodenní darování se Bohu s obětí mše sv. Kněz tedy dělá dobře, obětuje-li se ve mši sv. každé ráno Bohu. Sv. přijímání a sv. mešní oběť jsou dva nejučinější prostředky k obrácení srdcí. Mše sv. byla kromě toho pro Jana Marii Vianneye velkou útěchou a radostí jeho kněžského života. Přes velký příliv kajících se na ni velmi svědomitě tiše připravoval přes čtvrt hodiny. Sloužil ji usebraně a zvláště jasně při ní vyjadřoval proměňování a přijímání. Realistiky poznamenával: "Příčinou kněžské vlažnosti je, že se nevěnuje pozornost mši sv

Na faráře z Arsu obzvláště zapůsobila stálá přítomnost Eucharistie. Uctíval Nejsvětější svátost obvykle dlouhé hodiny před svatostánkem na úsvitě nebo v předvečer. Často na ni poukazoval i ve svých kázáních. To bylo také důvodem, že se světec, jinak velmi chudý, nerozpakoval mnoho vydávat na okrášlení svého kostela. Jeho farníci si brzy zvykli chodit se modlit k Nejsvětější svátosti, neboť z chování svého faráře pochopili i velikost tajemství víry.

Drazí bratři kněží! Příklad faráře z Arsu nás vybízí, abychom důkladně zpytovali své svědomí. Jaké místo vyhrajujeme mši sv. ve svém každodenním životě? Zůstává stále - jako v den našeho svěcení - naším prvním kněžským úkonem? Je stále principem naší apoštolské činnosti a osobního posvěcení? Jak se na ni připravujeme? S jakou péčí ji sloužíme? Jak se modlíme před Nejsvětější svátostí? Vedeme k tomu i své věřící? Snažíme se udělat z našeho kostela dům Boží, k němuž Boží přítomnost přitahuje naše současníky, kteří příliš často mají dojem, že Bůh už ve světě chybí?

Farář z Arsu dbal též na to, aby v ničem nezanedbával službu slova, absolutně nutnou, aby vedla k víře a připravovala milost obrácení. Dokonce říkal: "Náš Pán, který je pravda sama, si cení svého slova stejně jako svého těla." Je známo, kolik času věnoval zejména v prvních dobách pracné přípravě nedělních kázání. I katechismus, jemuž učil děti, byl důležitou součástí jeho služby a dospělí se k dětem rádi připojovali, aby využili tohoto jeho nevyrovnatelného svědectví o víře, jež tryskalo přímo ze srdce.

Nebál se pranýřovat zlo ve všech jeho formách, a to bez shovívavosti, poněvadž zde šlo o věčnou spásu jeho věřících. Říkal: "Jestliže duchovní pastýř mlčí, když vidí, jak je Bůh uražen a duše uváděny do zkázy, pak běda mu! Nechce-li sám být zatracen, je třeba, je-li v jeho farnosti něco v nepořádku, aby odložil lidské ohledy a strach, že jím bude pohrdáno a budou ho nenávidět." Tato odpovědnost byla jeho farářskou úzkostí. Obvykle však raději ukazoval líc ctnosti než rub neřesti, a jestliže připomínal - často s pláčem - hříchy a hrozbu pro spásu, vždy zdůrazňoval laskavost uraženého Boha, a jaké je to štěstí, že nás Bůh miluje, že jsme s ním spojeni a žijeme v jeho přítomnosti a pro něho.

Drazí bratři kněží! Jistě jste pevně přesvědčeni, jak důležité je hlásání evangelia, jemuž II. vatikánský sněm vyhradil první místo mezi kněžskými funkcemi. Usilujte pomocí katecheze, kázání a jinými způsoby, jež využívají i hromadných sdělovacích prostředků, proniknout k srdcím našich současníků, vycházet vstříc jejich očekáváním a nejistotám, podněcovat a zesilovat víru. Jako farář z Arsu a v duchu výzvy minulého koncilu věnujte se vyučování Božímu slovu jako takovému, neboť vede lidi k obrácení a ke svatosti.

Jan Maria Vianney nám poskytuje výmluvnou odpověď na určité sporné otázky kněžské totožnosti, jak se projevovaly v době posledních dvaceti

let. Zdá se však, že nyní již dospíváme k vyváženějšímu postoji. Kněz vždy a neměnným způsobem nalézá zdroj své totožnosti v Kristu jako Knězi. Jeho stav neurčuje svět podle potřeb a pojmání sociálních úkolů. Kněz je poznamenán pečeti Kristova kněžství, aby měl účast na funkci Krista, jediného Prostředníka a Vykupitele.

Právě působením tohoto základního svazku se před knězem otvírá ne-smírné podle služby duším pro jejich spásu v Kristu a v církvi. Je to služba, která musí zcela a ve všem čerpat z lásky k duším podobně jako Kristus, který za ně obětuje svůj život. Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni, aby žádný zóněch maličkých nezabloudil. Kněz má být stále ochoten odpovídat potřebám duší, jak říkával farář arský, nežije sám pro sebe, nýbrž pro ně.

Kněz žije pro laiky. Dává jim sílu a oporu ve výkonu všeobecného kněžství všech pokřtěných, jak to výstižně zdůraznil II. vatikánský koncil. A toto kněžství spočívá v proměňování života v duchovní obět, ve vydávání svědectví o křesťanském duchu v rodinách, při plnění světských závazků a v účasti na evangelizaci svých bratří. Přesto však kněžská služba je jiného řádu. Kněz je posvěcen, aby jednal ve jménu Krista jako Hlavy. Aby uváděl lidi do nového života, který jim zjednal Kristus. Aby je učinil účastnými svého úřadu slova, odpuštění, Chleba života, aby je shromažďoval v Kristově mystickém těle, aby jim pomáhal vnitřně se vytvářet, žít a jednat podle spásonosného plánu. Souhrnně řečeno naše kněžská totožnost se projevuje v činorodém rozvíjení lásky k duším, jak nám ji předal Kristus.

Pro církve jsou zhoubné pokusy o laicizaci kněží. To ovšem vůbec neznamená, že kněz se může vzdalovat od lidských starostí laiků. Má jim stát co nejtěsněji po boku jako Jan Maria Vianney - ale jako kněz. Vždy má mít přítom na mysli jejich spásu a pokrok Božího království. Je svědkem a šířitelem jiného života, než je pozemský. Pro církve je zásadně důležité, aby kněz si udržel svou kněžskou totožnost v jejím vertikálním rozměru. Život a postava faráře z Arsusu o tom vydávají zvláště zářivé a mohutné svědectví.

Sv. Jan Maria Vianney se ve skutečnosti nespokojil jen s rituálním plněním úkonů své služby. Snažil se připodobnit Kristu především vlastní srdce a život. Modlitba byla duší jeho života. A to tichá rozjímavá modlitba obyčejně v kostele před svatostánkem. V krvi Krista se jeho duše otvírala třem božským Osobám, jimž pak ve své závěti odkázal i svou ubohou duši. Třebaže byl krajně zaneprázdněný, udržoval si stále spojení s Bohem. A nezanedbával ani breviář a růženec a spontánně se obracel k Panně Marii.

Jeho chudoba byla opravdu mimořádná. Doslova se, svlékal a všeho se zbavoval po chudé a vyhýbal se všem poctám. Čistota mu přímo vyzařovala z očí. Uvědomoval si, jak je cenná k objevení zdroje lásky, jímž je Bůh. Poslušnost vůči Kristu se u Jana Marie Vianneye projevovala poslušností k církvi a zejména k biskupovi. Jejím ztělesněním bylo přijetí těžké farářské služby, které se často sám lekal. Evangelium však vyžaduje hlavně sebezápor, přijetí kříže. Farář z Arsusu jich během své služby nesl mnoho. Lidské pomluvy, nepochopení ze strany vikáře či spolubratří, vnitřní rozpory, tajný boj proti pekelným mocnostem a někdy dokonce i pokušení zoufat si uprostřed duchovní temnoty.

Nespokojoval se však jen s tím, že přijímal tyto zkoušky, aniž by naříkal. Sám vyhledával umrtvování. Trvale se postil a používal i jiné silné způsoby k podrobení těla, aby z něj učinil "otroka", jak říká sv. Pavel. Je však třeba dobře rozpoznat důvody tohoto pokání, kterému bohužel naše století již odvyklo. Byly to láska k Bohu a obrácení hříšníků. Jednoho spolubratra, který podléhal malomyslnosti, vybídl: "Modlil jste se a vzdychal. Ale postil jste se také? Bděl jste?" Z těchto slov doléhá Kristovo napomenutí apoštolům: "Tento druh démonů se nevyžene jinak než modlitbou a postem."

Souhrnně řečeno Jan Maria Vianney se posvěcoval, aby mohl lépe posvěcovat druhé. Obrácení přirozeně zůstává tajemstvím srdcí, jež se mohou svobodně rozhodovat, a také tajemstvím Boží milosti. Kněz může svou službou lidem pouze osvěcovat, přivádět je ke zpovědnici a udělovat jim svátosti, které jsou Kristovými úkony, takže ani nedokonalost či nevhodnost jeho služebníka-kněze nezmenšuje jejich účinnost. Výsledek však záleží i na rozpoložení toho, kdo je přijímá, a kněžská svatost může k účinnému výsledku velmi přispívat stejně jako i průkazné svědectví, které kněz vydává, nebo i tajemná výměna zásluh ve společenství se svatými. Jan Maria Vianney chtěl určitým způsobem vydobýt od Boha milost obrácení a to nejen modlitbou, nýbrž i obětováním celého svého života. Chtěl milovat Boha za ty, kdo ho nemilovali, a dokonce z velké části konat pokání, ke kterému se oni neodhodlávali. Jako pastýř byl opravdu solidární se svým hříšným lidem.

Draží bratří kněží, nebojme se tohoto osobního začlenění, jež vychází z lásky a je poznamenáno askezí. Bůh to od nás žádá, abychom dobře konali svou kněžskou službu. Připomenme si nedávné upozornění synodálních Otců. Zdá se, že v současných obtížích Bůh nás chce hlouběji poučit, jakou hodnotu, důležitost a ústřední úlohu má Kristův kříž. V osobě kněze Kristus znovu prožívá své utrpení pro vykoupení duší. Vzdejme díky Bohu, že nám takto umožňuje účastnit se díla vykoupení ve svém srdci a na vlastním těle.

To všechno jsou důvody, proč sv. Jan Maria Vianney nepřestává být stále živým a časovým svědkem pravdivosti kněžského povolání a kněžské služby. Připomenme si, s jakou přesvědčivostí dovedl mluvit o velikosti kněze a o jeho absolutní nutnosti. Kněží stejně jako ti, kdo se na kněžství teprve připravují anebo k němu budou povoláni, potřebují brát si z něho příklad a následovat ho. Díky jemu i sami věřící lépe pochopí u svých kněží, v čem spočívá tajemství kněží. Ne, postava faráře z Arsenu nezapadá.

Draží bratří, kéž by tyto úvahy znovu ve Vás oživily radost z toho, že jste kněží, spolu s Vaším přáním být jimi ještě hlouběji. Svědectví faráře z Arsenu skrývá v sobě ještě mnoho dalších pokladů, které je třeba prohloubit. Vráťme se k těmto tématům později v rámci pouti, kterou já sám s radostí vykonám do Arsenu na podzim v říjnu, abych tak uctil 200. výročí narození Jana Marii Vianneye. Pro svátek Zeleného čtvrtka Vám zatím posílám první rozjímání. V každé naší diecézní komunitě se spojíme v tento den zrození našeho kněžství, abychom obnovili milost svátosti kněžského svěcení a znovu v sobě oživilí lásku, kterou se vyznačuje naše povolání.

Poslouchejme, jak Kristus opakuje i nám jako apoštolům: "Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. Už vás nenazývám služebníky, nazval jsem vás přáteli." Před Ním, jenž projevuje lásku v její plnosti, obnovíme my, kněží i biskupové, své kněžské závazky. Modleme se jedni za druhé. Každý za svého bratra a každý za všechny. Prosme Krista, věčného Kněze, aby památka faráře z Arsenu nám pomáhala oživovat naši horlivost a službu. Nyní prosme Ducha svatého, aby povolal do služeb církve mnoho kněží stejně pevných a svatých, jako byl farář z Arsenu. I v této naší době je církev mnoho potřebuje. A její schopnost dát jim vyrůst se nezmenšila.

Svěřujeme své kněžství pod ochranu Panny Marie, Matky kněží, k níž se Jan Maria Vianney neustále utíkal s tak velikou láskou a důvěrou. Říkal: "Ježíš Kristus nám dal vše, co nám mohl dát. Nyní nás chce ještě učinit dědici toho, co má nejcennějšího, dědici své svaté Matky." Ze své strany Vás znovu ujišťuji svou láskou a společně s Vaším biskupem Vám uděluji své apoštolské požehnání.

Jan Pavel II.

Dáno ve Vatikánu 16. března o páté postní neděli r. 1986, osmého roku našeho pontifikátu.

SVATÝ VOJTĚCH , BISKUP A MUČEDNÍK

"Z českých zemí vykvetl nachový květ, z velikých rodičů větší syn, zlaté jablko vzrostlo z ušlechtilých ratolestí: narodil se chlapeček Vojtěch, jehož jméno, vyloženo, znamená Utěcha voje, krásný tvář, ale krásnější duchem."

Ze životopisu sv. Vojtěcha od sv. Bruna z Querfurtu

Svatý Vojtěch, druhý biskup pražský, byl z oněch pozoruhodných osobností, jejichž poslání v rodné zemi ztroskotalo pro nepřízen poměrů, aby tím hlouběji zasáhly do běhu dějin obecných a určovaly tak posléze i osudy vlasti.

Pocházel z mocného rodu knížat libických. V Magdeburku získal na svou dobu neobyčejné vzdělání. Ve vlasti vstoupil jako jáhen do družiny prvního biskupa pražského Dětmara. Když Dětmar zemřel, byla již vážnost a obliba Vojtěchova mezi lidem i u knížecího dvora tak veliká, že byl "lidem i knížetem" zvolen za biskupa. Ke konsekraci a k investituře odešel Vojtěch do Itálie, kde se ve Veroně zdržoval císař Otto II. se svým dvorem a mohučským metropolitou Willigisem, jemuž podléhala pražská diecéze. V Pavii se Vojtěch stýká s opatem z Cluny a s biskupem tulským a pouto spirituálního přátelství s těmito vynikajícími osobnostmi dokonalo obrodu muže Božího, jenž se osvojil moderní ideály reformní, tíhnoucí k osvobození a pozdvižení církve.

Většina českého národa věřela v pohanských obyčejích, byla křesťanská jen podle jména. Bylo třeba začít znova. K tomu bylo zapotřebí dokonalého porozumění a souladu mezi biskupem Vojtěchem a světskou mocí. Reakce proti Vojtěchově správě se ohlásila v plné síle, když se pustil do nerovného boje se svým stádcem pro některé zjevy, které byly lidem vžitě a tkakřka samozřejmé: především pohlavní volnost, bující ve všech vrstvách, a otrokářství velmožů. Vojtěch neviděl prospěch ze své apoštolské práce, opustil diecézi a odešel do Říma. Rozhodl se vstoupit do benediktinského řádu a zakotvil v klášteře sv. Alexia na Aventinu. R. 990 složil mnišský slib. Avšak kníže Boleslav byl donucen, aby jednal s Vojtěchem o návrat. To se konečně podařilo. Vojtěch určil podmínky, přijal záruky knížete a vrátil se domů. Plodem tohoto usmíření bylo založení benediktinského opatství v Břevnově /993/. Než shoda netrvala dlouho. Církevní a náboženské poměry v Čechách se nezměnily. Když Vojtěchovo snažení naráželo jen na tupost nebo zlobu, odešel do Říma /994/ a uchýlil se opět do kláštera na Aventině. Když Boleslav II. dal znamení k vyhubení Slavníkovců, propast mezi Vojtěchem a vlastní se rozšířila. Snad již tehdy pojal myšlenku hlásat evangelium pohanům a hledat Krista v "krásném mučednictví". Avšak nový papež Řehoř V. i arcibiskup Willigis naléhali, aby se Vojtěch vrátil do diecéze. Uposlechl i tentokrát, vyslovil však přání, kdyby nebyl Čechy přijat, aby dostal kanonickou licenci na apoštolskou misi u sousedních národů jako archiepiscopus regionarius. Přes Francii a Mohuč odešel nejprve do Uher a odtud do Polska a v Hnězdně jednal o návrat do vlasti. Odpověď byla záporná: Čechy nemohly Vojtěcha potřebovat. Rozhodl se tedy zůstat misijnářem a obracet pohany k Bohu, nebo sám najít mučednictví. Obrátil se mezi Prusy, aby jim hlásal evangelium. V této apoštolské službě zemřel mučednickou smrtí dne 23. dubna 997.

Takřka hned po své smrti byl uctíván jako světec v Polsku a v Uhřích. V Čechách znamenitý panovník Břetislav I. rozpoznal správně veliký dosah tragického rozporu a přihlásil se s celým národem k svatosti a patronátu Vojtěchovu.

Svatý Vojtěch je první Čech evropského významu. Stýká se s nejvýznamnějšími osobnostmi tehdejšího politického i církevního světa. Jeho vzdělání se podivují současníci. Patří mezi ony nádherné zjevy, jež vydalo činné a skutečné křesťanství.

R. Holinka

POSVÁTNÁ KONGREGACE PRO KLÉRUS

Čj. 177.444/I

V Římě 7. prosince 1985

Vaše Eminence,

s velikým vnitřním potěšením seznámili jsme se s blahodárnými výsledky, kterých se v této zemi u kléru dosáhlo, když byla vydána 8. března 1982 deklarace "Quidam Episcopi" naší Kongregací.

Tento dokument vskutku velice prospěl celé církvi, protože v jasnějším světle vyložil naprostou neslučitelnost mezi povinnostmi kněžím vlastními a jakoukoliv jinou činností, která by směřovala přímo nebo nepřímo k účelům světským.

Církev tedy si přeje, aby i všichni kněží Vaší diecéze dávali příklad oné velké sounáležitosti, která nutně musí být mezi těmi oběma, totiž mezi povinnostmi, kterou přijali z božského rozkazu utvrzovat bratry ve víře Kristově, a mezi výkonem posvátné služby, která spočívá především v hlásání Božího slova ústně nebo písemně.

Je naprosto nutné, aby Pánovo stádce bylo vzděláváno a katechizováno podle učení Církve pod vedením posvátných pastýřů, které Kristus sám ustanovil za obhájce a strážce pravdy; poklad víry je svěřen biskupům, a proto jim připadá především pravá a výhradní odpovědnost za apoštolskou činnost, která přísluší jejich učitelskému úřadu; tomuto úřadu kněží napomáhají i prostřednictvím společenských komunikačních prostředků. Nikdo proto ať se nikdy neodvažuje domnívat, že může legitimně nahradit biskupy, když se jedná o úkol jim svěřený.

Tato Posv. kongregace doufám, že může být jista, že kněží Vaší země i na tomto poli se co nejméně uchylují od způsobu shora zmíněného jednání, protože v něm spočívá samotný základ víry: jistě by bylo divné, kdyby tomu tak nebylo.

Podávaje Vám tuto zprávu jsem s projevem plné úcty
Vaší Eminenci oddaný

Silvio Card. Oddi,
prefekt

Jeho Eminenci
p. kardinálu Františku Tomáškoví,
arcibiskupovi pražskému

MODLITBA KE SVĚTOVÉMU DNI MODLITEB ZA DUCHOVNÍ POVOLÁNÍ
/o 4. neděli velikonoční/

Ó Ježíši, Dobrý Pastýři, vzbud ve všech farních společenstvích kněze a jáhny, řeholníky a řeholnice, zasvěcené laiky a misionáře podle potřeb celého světa, který miluješ a chceš spasit. Zvláště Ti svěřujeme naše společenství.

Vytvoř v nás duchovní ovzduší prvních křesťanů, abychom byli večeřadlem modlitby,

abychom s láskou přijímali Ducha svatého a jeho dary.

Pomáhej našim pastýřům a všem zasvěceným osobám.

Provázej kroky těch, kteří velkodušně přijali Tvou výzvu a připravují se na kněžské svěcení nebo na složení slibů evangelních rad.

Obrať svůj laskavý pohled k tolika dobře disponovaným mladým lidem a volej je, aby Tě následovali.

Pomáhej jim pochopit, že se mohou jen v Tobě naplno realizovat.

Tyto velké zájmy Tvého Srdce svěřujeme přímluvě Panny Marie, Matky a vzoru všech povolání.

Prosíme Tě, upevňuj naši víru v jistotě, že Otec vyslyší to, co jsi nám Ty sám přikázal, abychom za to prosili.

Amen.

PŘIHLÁŠKY NA BOHOSLOVECKOU FAKULTU V LITOMĚŘICÍCH

Na stud. rok 1986/87 bylo podáno celkem 101 přihlášek. Podle diecézí je to: Praha 20, Litoměřice 5, Hradec Králové 11, České Budějovice 7, Olomouc 30, Brno 28.

Velký počet přihlášených maturantů dokazuje, že Kristus posílá dost mladých mužů. V jiných zemích, i v těch nejméně bohatých zemích Asie, Afriky a Latinské Ameriky biskupové s pomocí věřících vždy najdou řešení, aby všichni povolání mohli studovat bohosloví a stát se kněžími. Je-li u nás vždy téměř polovina pod průhlednými záminkami odmítnuta, pak je to znamení diskriminace věřících, tedy nejen postižených studentů, kteří se navzdory všem překážkám a nátlaku hlásí ke studiu bohosloví, nýbrž i Božího lidu v Československu, který je tak připravován o své budoucí duchovní Otce.

Modleme se nadále za ty, kteří budou přijati, aby z nich byli svatí kněží. Ale i za ty, kteří budou podle ateistických měřítek odmítnuti, aby zůstali věrni svému povolání, neboť Pán často zkouškami a překážkami tříbí své věrné. Sv. Terezie z Ávily kladla na srdce svým sestrám zásadu: "Nezapomínejte nikdy, že vaše svatost závisí na svatosti kněží. Proto je stále doporučujte Pánu!"

OHLAS ZE SLOVENSKA

V odpovědi redakce časopisu Otázky míru a socialismu kardinálu Tomáškoví se uvádí tvrzení, že v ČSSR nejsou věřící sledováni, zda se účastní bohoslužeb. Toto tvrzení není pravdivé. Bylo by možno uvést množství konkrétních případů, kdy věřící byli různým způsobem a různými pracovníky státního aparátu sledováni, zda se účastnili bohoslužeb. Níže uvádíme jako příklad některé konkrétní případy:

- Jana Mičianová, bytem Nová Dubnica, Jilemnického 1, okr. Považská Bystrica, pracovala jako učitelka v Nové Dubnici na základní škole. Ředitel školy ji v květnu 1983 spatřil, když šla z kostela. To bylo důvodem - spolu s přihláškou dětí na vyučování náboženství - že Jana Mičianová dostala výpověď ze zaměstnání.
- Jana Kundláková, bytem Martin, Čajkovského 13, byla předvolána na Okresní správu SNB v Martině v říjnu 1982 a v únoru 1983, aby podala vysvětlení podle § 19 zák. č. 40/74 Sb. o SNB. V průběhu výslechu se jí příslušníci SNB, kteří se nepředstavili, vyptávali, do kterého kostela chodí na bohoslužby a které kněze zná;
- stejně byly pozvány na OS SNB Martin a vyslýchány na návštěvu bohoslužeb a jména kněží v červnu 1985: RNDR. Mária Gajnáková, bytem Martin, Za Jorádnom 15. Po výslechu dokonce zaměstnavatelské organizace Dr. Gajnákové dostala dopis od OS SNB Martin, v němž OS SNB Martin upozorňuje zaměstnavatelskou organizaci, že jmenované se podílí na trestné činnosti maření dozoru na církvemi podle § 178 tr. zák. Toto upozornění zaslal OS SNB Martin přesto, že proti Dr. Gajnákové se nevede žádné trestní stíhání. Dále byly pozvány v červnu 1985 na OS SNB Martin a vyslýchány na stejné okolnosti: Olga Kovalová, bytem Martin, Fínska ul., JUDr. Tatiana Fábryová, bytem Martin, Horná ul. 11 /tato v říjnu 1985/;
- dne 17. 10. 1985 byl předvolán na StB Bratislava, aby podal vysvětlení, JUDr. Ján Čarnogurský, bytem Bratislava, Adlerova 10. Příslušníci StB kpt. Milan Lazorišák a npor. Jozef Petrik se ho - kromě jiného - ptali, zda byl na pouti na Velehradě 7. 7. 1985 a v Šaštíne 15. 9. 1985.

Všichni jmenovaní souhlasí s uveřejněním svých jmen a uvedených okolností.

ŽENY V CÍRKVI

/Čtenářský ohlas: Úcta k pravdě/

Autor/ka/ komentáře na str.18 Informací 1/1986, zdá se mi, poněkud zapomněl/a/ na základní zásadu dialogu, a to úctu k osobě druhého /byť s jeho míněním nesouhlasím/, na úctu k pravdě, kterou nelze vlastnit, ale již je třeba společně trpělivě a pokorně hledat. Problém "ženy jako partnerky v církvi" si -soudě podle intenzity, s níž se o něm už delší čas mluví- nevymyslilo pár feministek, nýbrž je to problém obecnější, který vyplývá z dějinného vývoje společnosti i církve a jako takový se nutně týká celé církve. Nelze ho proto odbyt mávnutím ruky či několika ironickými slovy. Při jeho posuzování je nutné brát v úvahu mnoho rovin /dogmatickou, biblickou, eklesiologickou, pastorační, historickou, sociální, psychologickou, etickou, ekumenickou, event.další/. Nejde v něm jen o otázku svěcení -to je asi jeho nejvyhraněnější poloha: tato otázka bude řešitelná až v souvislosti se změnou pohledu na ženu a její zapojení do života společnosti, a tedy i církve. Sociální postavení ženy a v důsledku toho i její sebepochopení /s nímž souvisí i její představy o životě, její ideály atd./ se oproti minulosti -alespoň v našem kulturním okruhu- výrazně změnily. A tuto změnu je třeba brát na vědomí. /Srv. i B.Haring, *Frei in Christus I*, 1980 str. 148-150/. Nejsou všechny ženy povolány k rodinnému, charitativnímu nebo misionářskému poslání.

Cítí-li dnes "hodně" žen / a poctivost jejich úmyslů není na místě zpochybňovat/ povolání ke kněžství, pak je třeba, se jím vážně zabývat bez podezřívavosti, že jim jde o seberealizaci/ jako výraz ctižádosti/, o moc, o touhu "nechat si sloužit" /což se muži rozhodují pro kněžství z těchto důvodů?/, neboť povolání klade do srdce člověka Bůh. On každého člověka osobně povolává k účasti na svém díle spásy. Církvi ovšem náleží toto povolání rozpoznat, popř. uznat jako pravé, napomáhat jeho realizaci ve prospěch celku. Je docela možné, že tomuto volání Božímu ještě dobře nerozumíme, protože myslíme příliš v zajetých kolejích, příliš jen v rámci toho, co už je, zatímco Bůh nás třeba zve na nové cesty, neboť On tvoří stále věci nové. Snad ještě nenastal čas se na tyto nové cesty vydat a vše, co se zatím děje, je dobrou zráním; Nicméně bychom měli být pro novou skutečnost otevření a připraveni, abychom nepropásli čas Božího navštívení. Vždyť to, oč jde, je dobro všech, spása světa. A kvůli ní musí církev usilovat i o nové cesty pro sloužící lásku.

V řádu stvoření jsou žena a muž povoláni k partnerství, v řádu milosti ke svobodě v Kristu, /Gn 1,27 a 2,22-23; Gal 3, 26-29/ a to by ~~bylo~~ mělo mít zcela konkrétní výraz v praktickém životě církve ve všech jeho oblastech. /A především ve vřdomí lidí/. Případá mi velmi podivné, že o tom, co žena má a nemá, rozhodují do značné míry muži, a ty ženy, které s tím neztotožňují, jsou kritizovány či odmítány, jako by jim nešlo o věci Boží. Ženy, pokud vím, vůči mužům takový postoj nezažívají. Je zřejmé, že přeje-li si Bůh nějaké nové zapojení ženy do struktury církve, pak jistě ne tak, že by žena na místech dříve známých nedostupných mechanicky alternovala muže, tj. že by se "patriarchální" pojetí vystřídal "matriarchálním" nebo žena se snažila nahradit muže. To by jistě nebylo žádným zvláštním obohacením. Jak by mělo toto nové zapojení vypadat, nelze ještě xxé- v této chvíli přesně říci: proto je třeba, aby se "odpůrci" i "obhájci" svěcení žen- a vlastně všichni- modlili o světlo při hledání pravdy a o odvahu poznatou pravdu realizovat v životě. M.R.

UKRAJINSKÁ KATOLICKÁ CÍRKEV

V těchto dnech vzpomínáme 40. výročí zlikvidování ukrajinské katolické církve východního obřadu, sjednocené s Římem.

Stalo se to ve dnech 8. - 10. března 1946. Ukrajinský kardinál Lubačivskij, žijící v exilu, vydal při tomto výročí prohlášení, v němž projevil naději, že vláda SSSR znovu uzná ukrajinskou katolickou církev v souladu se Závěrečným paktem Helsinské dohody a závěrečným dokumentem Madridské konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Kardinál s bolestí přijal zprávu, že se dokonce připravují ~~sraz~~ oslavy tohoto smutného výročí likvidace katolické hierarchie, kdy byli zatčeni a odvezeni do vězení a pracovních táborů biskupové, kteří projevili vůli zůstat i nadále ve společenství s Apoštolským stolcem. Kard. Lubačivskij prohlásil, že na tuto událost by se mělo spíše zapomenout, protože to, co se stalo, se protiví lidské důstojnosti a ekumenickému úsilí o obnovení společenství křesťanských církví.

Ve dnech 8. - 10. března 1946 se sešla ve Lvově tzv. synoda, na které se násilně zrušila brest-litevská unie z r. 1596. Na synodě byla přítomna asi jedna třetina řeckokatolických ukrajinských kněží a někteří laici, kteří se stali obětí propagandy. Byli vyzváni, aby se odrekli latinské sjednocené církve a přestoupili do ruské pravoslavné církve. Předtím tajná policie zajistila primase Slipého a deset biskupů. Protože synodu mohou svolat jen biskupové, byli z katolických kněží dva vysvěceni na biskupy a ti synodu svolali. Vláda potom úředně zrušila ukrajinskou katolickou církev. Tato situace trvá dodnes.

Ukrajínští biskupové sjednocení s Římem zahynuli ve vězeních a na nucených pracích. Tuto pohromu přežil jen ukrajinský primas Slipyj, který se r. 1963 zásluhou Jana XXIII. dostal do Říma, r. 1965 se stal kardinálem a zemřel r. 1984. Ukrajínští věřící byli postaveni před rozhodnutí: buď přestoupit na pravoslaví nebo nepatřit do žádného církevního společenství. Přestup do římskokatolické církve byl zakázán. Většina ukrajinských řeckokatolíků však zůstala věrna Římu. Za tuto věrnost museli draze zaplatit. Do vězení se dotalo 1733 kněží, 1090 reholních sester a velký počet laiků. Více než 1400 kněží, 800 sester a velký počet laiků obětoval svůj život za svou věrnost papeži a církvi. V téže době bylo zlikvidováno více než 3 tisíce katolických farností, bylo zavřeno 4400 kostelů a rozpuštěny katolické organizace.

Ale ani 40 let pronásledování nezničilo řeckokatolickou církev, která má dnes asi 4 miliony věřících. Tajně pracují noví biskupové a kněží. V posledních letech se katolíci dovolávali i veřejně svých práv. Založili si dvě hnutí: Ústřední výbor ukrajinských katolíků a Sdružení na obranu práv věřících a církve na Ukrajině. Mají i dva samizdaty: Kronika katolické církve na Ukrajině a Katolický ukrajinský posel. Vláda by byla ochotna uznat ukrajinskou katolickou církev a vrátit jí zabavený majetek, avšak jen pod podmínkou, že přeruší spojení s Římem a vyhlásí samostatnou ukrajinskou katolickou církev. /K tomu viz i naše č. 2/1986/ Tato vládní nabídka narazila však na odpor katolického obyvatelstva. Ateistická vláda reagovala tak, že zatkla dva představitele ukrajinské katolické církve, Josefa Terelju a Vasilu Kobryna.

V těchto dnech zvláště prosíme Pána, aby uštědřil katolické církvi na Ukrajině co nejdříve opravdovou náboženskou svobodu. O přimluvu se obracíme zvláště k nejznámějšímu mučedníku unie, svatému Josafatu Kuncevičovi, arcibiskupu polockému, který byl ubit na vizitační cestě r. 1632 ve Vitebsku; 12. listopadu celá církev vzpomíná jeho památku a modlí se za církevní sjednocení. Mučedníkem za jednotu se stal i jezuitský kněz Ondřej Bobola, jehož r. 1657 strašlivě umučili kozáci nedaleko Pinska.

Kéž Panna Maria, kterou sjednocení katolíci na Ukrajině tak vroucně uctívají, dodává jim statečnost v jejich těžkém boji za věrnost jejímu Synu!

Z P R Á V Y

Ú M Y S L Y A P O Š T O L Á T U M O D L I T B Y N A D U B E N

- Všeobecný : Aby všichni věřící spravedlností a láskou usilovali o pravé křesťanské osvobození.
- Misijní : Za mládežnické organizace, které pracují ve prospěch Třetího světa.
/ V oběžníku vypuštěno slovo "mládežnické"/
-

K v ě t n á n e d ě l e v e V a t i k á n ě

Účast mládeže při slavení obřadů Květné neděle se stává tradicí. Po velkých mezinárodních setkáních mládeže v Římě v době Svatého roku v r.1984 a 1985 rozhodl Jan Pavel II., aby právě Květná neděle byla světovým dnem mládeže, a to jeden rok v rámci diecézí a další rok v mezinárodním měřítku v Římě. Ačkoliv letošní oslavy byly v rámci diecéze, na svatopetrském náměstí byla přítomna mládež ze všech pěti kontinentů. Společně se Svatým Otcem a ostatními poutníky vzdala hold Kristu Králi a Mesiáši. Před mší sv. Jan Pavel II. posvětil uprostřed náměstí ratolesti a potom v průvodu s koncebranty a 200 chlapci a děvčaty se odebrali s palmovými ratolestmi v rukou k oltáři před bazilikou. Tam koncebroval mši sv. V první části homilie se obrátil k mládeži a osvětlil velikost velikonočního tajemství, Kristovu poslušnost až k smrti na kříži a jeho zmrtvýchvstání. Skutečnost Vtělení a Vykoupení, začleněná do dějin lidstva, proniká do srdce každého z nás. Povýšení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista otevírá zcela novou perspektivu v dějinách lidstva, lidské existence, která je podrobena smrti následkem dědičného hříchu. Nad smrtí je však perspektiva života. Smrt je částí rozměru viditelného světa, život je v Bohu. Mezinárodní den mládeže znamená jít vstříc Bohu, který vstoupil do dějin člověka prostřednictvím velikonočního tajemství Ježíše Krista. On se chce setkat s mladými a každému říci: "Následuj mě! Já jsem Cesta, Pravda a Život"!

Mše sv. skončila před polednem, proto Jan Pavel II. připojil krátkou meditaci před modlitbou Anděl Páně. Když se modlíme tuto modlitbu, vybavuje se nám obraz, jak Ukřižovaný svěřuje své Matce svého milovaného učeníka. Pak Svatý Otec pokračoval: "Vy všichni, chlapci a děvčata, učedníci Kristovi, jste byli svěřeni spolu s Janem Matce našeho Učitele. Byli jste jí svěřeni v hodině vykoupení světa. Dovolte jí, aby se stala vaší Matkou. Je třeba, abyste přijali Marii do svých mladých životů, jako ji vzal k sobě apoštol Jan. Otevřte jí své srdce a své duše. Bude vám stále pomáhat, abyste našli Krista, abyste ho mohli následovat na každé cestě svého života. Při této modlitbě Anděl Páně bych vám chtěl něco připomenout. Z podnětu OSN byl rok 1986 vyhlášen rokem míru. Je tedy i rokem modliteb za mír. Při této modlitbě se chceme spojit nejen se všemi následovníky Ježíše Krista, nýbrž i s těmi, kdo vyznávají jiná, nekřesťanská náboženství. Prosím tedy Pána, abyste se zvláště vy mladí modlili za mír. Blahoslavení šířitelé pokoje! Na prahu Svatého týdne společně s Marií pod Kristovým křížem zahrňme do svých modliteb mládež světa, zvláště ty, kdo trpí. Bůh oslavil skrze kříž Krista narozeného z Panny Marie. V Kristově kříži chceme nalézt společně s apoštolem národů Boží sílu a Boží moudrost. V tom spočívá budoucnost světa."

V závěru pozdravil Jan Pavel II. jednotlivé skupiny mládeže, mezi nimiž byli i mladí Charvatí z Jugoslávie, Poláci, Němci, Španělé, Francouzi a mladí z Třetího světa.

vedla do nejprůmyslovějšího toskánského města Prato, a to v den slavnosti sv. Josefa dne 19. března.

Po oficiálním přivítání patřilo první setkání dělníkům největšího místního průmyslového závodu. 20 tisíc účastníků shromáždění vyslechlo papežův projev o smyslu lidské práce. V duchu své encykliky zdůraznil prvenství člověka před prací, základní vztahy mezi rodinou a prací, vyzdvihl nenahraditelnou úlohu matek při výchově dětí. Znovu žádal o absolutní úctu a ochranu pro život, jehož začátek je stejně posvátný jako poslední dech. Ve svém projevu se nevyhnul ani tíživé otázce nezaměstnanosti, která se může jako zlo stát přímou určitých rozměrech společenskou pohromou. Proto společnost musí hledat řešení.

Na náměstí Svatý Otec povzbudil studenty jako vlastní budovatele společnosti. V místním domě dal shromážděným kněžím, řeholnicím a seminaristům za vzor sv. faráře z Arsu. Hlavní shromáždění se konalo večer při mši sv., při níž Svatý Otec vyzdvihl v homilii životní příklad sv. Josefa.

Vatikán

Brazilští biskupové jednali ve dnech 13.-15. března se Svatým Otcem a některými představiteli kuriálních úřadů. Setkání se účastnili předsedové brazilských biskupských konferencí a 5 brazilských kardinálů. Protože brazilská církev je největší na světě, bylo jednání velmi důležité. V ovzduší modlitby a dialogu uvažovali o současné situaci a hledali nejlepší cesty pro evangelizaci. První den po úvodní promluvě prefekta Posv. kongregace pro biskupy, kard. Gantina, byla diskuse na téma: Poslání biskupa a jeho pastorační činnost. Z 10 diskusních příspěvků vyplynulo, že brazilští biskupové často pracují ve velmi svízelných situacích a za všech okolností se snaží bránit především ty nejchudší. S radostí konstatovali, že v zemi je na vzestupu počet duchovních povolání, jak kněžských, tak řeholních. Mluvil se též o katolických universitách, na nichž se bohužel někde dosud projevuje určitá tendence šířit marxismus. Druhý den za přítomnosti prefekta Kongregace pro klérus bylo hlavním tématem jednání: Život a služba kněží. Podle statistických údajů působí v Brazílii 42% diecézních a 52% řádových kněží, 8 tisíc je domácího původu, 5 tisíc z jiných zemí. Pozornost byla věnována i řeholnímu životu a s ním souvisejícím otázkám. Poslední den koncelebrovali biskupové se Svatým Otcem mši sv. v Matyldině kapli. Odpolední jednání na téma: Laici v církvi uvedl kard. Pironio, předseda Papežské rady pro laiky. Kard. Etchegary, předseda Kongregace Iustitia et Pax, uvedl diskusi na téma: Vztahy mezi církví a společenskopolitické problémy. Mnoho místa se v rozhovorech věnovalo sociálnímu učení církve a způsobu, jak ho šířit a uplatňovat v současných podmínkách. V závěru se diskuse týkala jednoty biskupů navzájem a jednoty se Svatým stolcem. Kard. Ratzinger přednesl syntézu nové instrukce Kongregace pro učení víry: O křesťanské svobodě a osvobození.

Noví členové Papežské akademie věd byli jmenováni Svatým Otcem v lednu 1986. Je to pět nositelů Nobelovy ceny: Sune Bergström z Institutu Karolinska /Švédsko/, Kenichi Fukui z university v Kioto /Japonsko/, Vladimír Prelog z Polytechnikum v Curychu /Švýcarsko/, Carlo Rubbia z Harvardovy university v Cambridgi /USA/, Stephen William Hawking z university v Cambridgi /Velká Británie/. Papežská akademie věd koná pravidelně konference s mezinárodně uznávanými vědci z Východu i Západu a vzbuzuje úctu uveřejňováním závažných vědeckých dokumentů, např. o následcích atomové války

Valné zasedání Papežské komise pro veřejné sdělovací prostředky se konalo 27. února za předsednictví severoamerického arcibiskupa, Johana Fallyho. Ten v projevu upozornil: "Sloupce novin, rozhlasové stanice a TV kamery jsou kazatelny, z nichž moderní společnost přijímá své mravní a duchovní zaměření. Je-li tomu tak, pak je nevyhnutelné, aby se církev nejen zúčastnila utváření veřejného mínění, jež by vyjadřovalo obecné hodnoty současné společnosti, nýbrž musí sama přímo stát na této kazatelně vlastními novinami, časopisy, rozhlasem a televizí, to je se svým hlasem pravdy a lásky. Je třeba, aby církev nejen podporovala uznávání pevných mravních a duchovních hodnot pomocí tisku, filmu, rozhlasu a televize, nýbrž musí těmito moderními prostředky sama přímo hlásat evangelium."

Holandskou ekumenickou skupinu 20 pastorů reformovaných církví a několik katolických představitelů přijal Svatý Otec v audienci dne 21. března. Tato skupina právě prověřovala v Sekretariátu pro sjednocení křesťanů některé důležité otázky ekumenického dialogu, např. smíšená manželství, úkol ženy v církvi, ekumenická spolupráce vůbec. Svatý Otec po společné modlitbě při audienci zdůraznil, jak důležitý je pro všechny křesťany úkol hlásat evangelium. Připomněl, že v katolické pastoraci má ekumenismus přednostní postavení, nelze však zastírat dosavadní rozdíly ve víře, neboť tím by se otázka nevyřešila, spíše naopak ztížila.

Římskou synagogu navštíví Svatý Otec 13. dubna. Bude to první návštěva papeže v této synagoze. Tato římská židovská obec je neještější na Západě a má asi 16 tisíc členů.

R a k o u s k e

Rakouští benediktini požádali v r. 1985 československé úřady o povolení, aby směli zřídit v ČSSR klášter svého řádu. V pozdravném poselství generální kapituly řeholnicím a řeholníkům v sousedních zemích "dosvědčují rakouští benediktini ochotu a velký zájem pomáhat při znovuzaložení kláštera v ČSSR." Generální kapitula litovala, že ČSSR "je jediná země sousedící s Rakouskem, v níž v současné době neexistuje žádný benediktinský klášter". R. 1950 byly poslední tři benediktinské kláštery Břevnov, Emauzy a Rajhrad, československou vládou zrušeny. Pozdravné poselství zaslali rakouští benediktini také vedoucímu Státního úřadu pro věci církevní, ing. Vladimíru Janku, předsedovi českého sboru ordinářů, kardinálu Františku Tomáškoví, a předsedovi slovenskému Sboru ordinářů, biskupu Josefu Ferancovi.

Zaslání pozdravného poselství považuje arciepiopat Dr. Clemens Lashofer za "první pokus navázání kontaktů po delší době". Podnět k tomu mimo jiné dalo i výročí 1100. smrti sv. Metoděje. Benediktini chtějí také připomenout založení prvního benediktinského kláštera na území dnešního Československa sv. Bojtěchem téměř před tisíci lety. Pozdravné poselství rakouských benediktinů je "přátelské bez jakéhokoliv politického úmyslu", zdůrazňuje Dr. Lashofer.

Pomoc Třetímu světu: "Wachauer Landjugend" - organizace mládeže - poslal do Tanzanie 572 šicích strojů, 27 psacích strojů, látky, oděvy, nástroje atd. Otevření kontejnerů v Dares-Salaamu se účastnil sám prezident, Dr. Julius Nyerere, který pochválil akci, jež podporuje řemeslo a drobný průmysl v jeho hospodářsky chudé zemi. V této akci rakouská mládež pokračuje.

P o l s k o

Polští biskupové uveřejnili 14.března společné komuniké. Protestují v něm především proti stále silnější ateistické propagandě ve školách i proti nátlaku na vyučující ze strany vlády. Postup úřadů je nepochopitelný a nesprávný a rozděluje společnost. Nikomu se tím neprospěje. Biskupové si stěžují také na to, že úřady omezují stavby nových kostelních budov. Připomínají, že obrovská většina polských rodin je křesťanská a že nemohou souhlasit s tím, aby děti mimo domov byly vychovávány v ovzduší nepřátelské církvi a náboženství. Biskupové také kritizují nedávné prověrky, kdy učitelé byli vyzváni, aby vysvětlili svůj postoj k náboženství. Tato praxe uráží svědomí i práva jednotlivců. Žádná vláda podle polských biskupů nemá právo přikazovat učitelům, aby vedli děti k ateismu.

Jugoslávie

Kotorský biskup poslal 15.února kompetentním státním úřadům protestní dopis, v němž poukazuje na nespravedlivé útoky místního tisku proti katolické církvi a kněžím. Text listu zaslal i církevním institucím a časopisům a všem důležitým státním redakcím. Chorvatský katolický týdeník Glas koncila publikoval list doslovně dne 9.března. Kotorský biskup zdůrazňuje, že uvedené útoky jsou v rozporu s náboženskými právy zaručenými v jugoslávské ústavě, dále s platnou dohodou mezi Svatým stolcem a jugoslávskou vládou a též s mnohými jinými mezinárodními dokumenty, které Jugoslávie podepsala. Biskup zvláště zdůrazňuje skutečnost, že je nebezpečné zneužívat víru pro politické cíle. Stejně nebezpečné je však i zneužívání politiky pro protináboženské cíle. Násilné politizování náboženství a náboženských akcí je velmi daleko přáním církve i společnosti.

L i b a n o n

Mons.Silvestrini, tajemník Rady pro veřejné církevní záležitosti, jednal v březnu jako papežský legát v Bejrútu a v Damašku. Podle prohlášení tiskové kanceláře Svatého stolce považoval Svatý Otec za vhodné pověřit mons.Silvestriniho tímto posláním, aby přispěl ke snahám, jejichž cílem je zamezit dalšímu přirostování konfliktu v Libanonu. V Bejrútu měl mons.Silvestrini rozhovory s prezidentem Džamaillem, s apoštolským administrátorem maránského patriarchátu, biskupem Ibrahimem, a s dalšími církevními i občanskými osobnostmi. V Damašku s ním spolupracoval apoštolský pronunciatus v Sýrii. President Assad, prezidentův náměstek a ministr zahraničí přijali delegaci Svatého stolce v audienci.

U S A

Arcibiskup z Washingtonu vydal v březnu dokument, v němž zdůrazňuje, že je třeba skoncovat s omyly a chybnými postoji katolíků v této zemi, pokud jde o otázku lidského života a umělého potratu. Ostře odsoudil prohlášení zveřejněné v neděli 23.2. v listě New-York Times, žádající svobodu názorů v této otázce a podepsané téměř tisícem osob, mezi nimiž je několik kněží a řeholních sester. Arcibiskup označil toto stanovisko za neudržitelné a nepřijatelné. Svůj zármutek nad tímto krokem vyjádřil i kard.Louis, arcibiskup z Bostonu, s podotknutím, že tu jde o základní lidské právo na život. Oznámení v novinách otevřeně pranýřoval i biskup z Los Angeles, podle něhož je toto prohlášení v rozporu s jasným a stálým učením církve. Nedotknutelnost lidského života od okamžiku početí je Božím plánem a tuto otázku nelze podrobovat lidskému hlasování.

**CHTELA BYCH POLIDŠTIT VESNÍRNÍ VĚK TÍM,
ŽE SE NA NĚJ PODÍVÁM LIDSKÝMA OČIMA .**

Pedag. CHristina Mac Auliffeová ,USA

V USA se slaví řada bohoslužeb za 7 astronautů, kteří přišli o život při katastrofě Challengeru. Biskup z Orlando/Florida/, který je příslušný pro Cap Canaveral, Thomas Grady, sloužil rekviem ve své biskupské katedrále. Arcibiskup z Bostonu, kard. Bernard Law, měl rekviem za astronautku Oristu Mac Auliffeovou, 37letou katolic-kou učitelku, ve farnosti jejích rodičů, v St. Jeremy ve Framinghamu ve státě Massachussetts.

N i k a r a g u a

Ministr zahraničí, Miguel d'Escoto, suspendovaný řeholník z kongregace maryknollských Otců, vedl v postní době třístakilometrovou křížovou cestu. Osservatore Romano k tomu přineslo 2.3. některé poznámky: "Nezdá se nám, že by tento kněz konal křížovou cestu jako akt osobního obrácení. Jeho gesto se nejeví jako gesto pocházející z vnitřního obrácení. Nezdá se, že by se byl vydal na cestu žádat, a to veřejně, odpuštění od církevního společenství za svou trvalou neposlušnost. Využívá tento kající úkon čistě pro politické cíle, aby dal víru lidu do služeb sandinistického režimu, aby dráždil věřící lid proti pastýřům a tak prohluboval stále více rány církevního společenství. Půst a křížová cesta byly v církvi a nadále jsou známkou náročného a opravdového duchovního pokroku. D'Escotův pochod se však projevuje jen jako demagogický nástroj. Suspendovaný kněz se chce představit na této cestě jako inspirovaný křížem, posuzuje biskupy a žádá je, aby se obrátili a smířili s lidem, a vybízí je, aby se nebáli kardinála Obanda Brava, ale jen Pána Boha, před kterým se jednou všichni shromáždíme. Toto nedůsledné chování toho, kdo ztratil původní inspiraci svého vlastního kněžství, a opovazuje se povyšovat se nad soudce Bohem stanovené a uráží ty, které sám Bůh ustanovil za vůdce duší na cestě obrácení a spásy. Pokuší se zevnitř podřývat důvěru v pastýře, které obviňuje proto, že brání náboženskou svobodu ve vlastní zemi a káží proti politice nastolelé vládou proti církvi. Kardinála, kterého d'Escoto označuje za rouhače a zrádce národa, třeba ukřižovat, protože vahou své morální síly se stal odvážným hlasem, a to nejen církve. Je opravdu velmi pozdě očekávat od d'Escota opravdové evangelní gesto, které by vyšlo z hloubi jeho kněžské duše? Chvilku vnitřního osvětlení, která by mu připomněla, že před Kristem, církví, nikaragujským lidem, ale především sám před sebou je v první řadě knězem? Jako takový bude jednoho dne stát před Pánem Bohem."

Na toto nekněžské, ba dokonce nekřesťanské jednání nikaragujského ministra zahraničí, suspendovaného kněze, reagoval managujský arcibiskup kard. Obando Bravo v rozhovoru s žurnalisty slovy: "Je to člověk plný nenávisti, a proto je třeba modlit se za jeho obrácení."

22.3. vydala místní biskupská konference prohlášení, v němž se ohraduje proti útoku a pomluvám proti církvi a hierarchii ze strany kněží a řeholníků, kteří se vzdělili od církve a nyní podněcují věřící k neposlušnosti vůči právoplatným pastýřům. Je mezi nimi i ministr zahraničí Miguel d'Escoto. Kněžská rada hlavního města Managuy vyjádřila hned 23.3. svou solidaritu arcibiskupu kard. Obando Bravovi. Všichni společně se energicky stavějí proti nepodložené pomlouvačné kampani proti církvi a jejím představitelům.

církev "charismatická" a ne institucionalizovaná, nová, od tradice odpoutaná a potom definovaná jako "lidová církev".

P e r u

Mezinárodní kongres "o teologii smíření" se konal v peruánském městě Callao. Jeho účastníci se vyslovili pro osvobozující smíření, jež odpovídá evangeliu a nevypůjčuje si nic od ideologií. Nové teologické hnutí, interpretované jako protiváha k teologii osvobození, bylo předmětem mezinárodního kongresu už minulý rok před papežovou návštěvou v jihoperuánském městě Arequipa. Letošního kongresu se zúčastnilo asi tisíc kněží a laiků z celé Latinské Ameriky. Organizovalo jej laické hnutí "APRODEA", které je činné především v práci s mládeží a ve sdělovacích prostředcích. Arcibiskup z Medellinu, kard. Alfonso Lopez Trujillo, označil ve své analýze latinskoamerické situace za nejostřejší problémy stále se zhoršující postavení nejchudších, vykořevení lidí a společenství, ideologizaci konfliktů, jež označuje taková střetnutí za "nevyhnutelná", praktický a bojovný ateismus jakož i "zmatení jazyků". Věřící se musí už semknout s biskupy kolem papeže.

H a i t i

Místní biskupská konference se v závěru svého zasedání v březnu obrátila ke všem věřícím s poselstvím, týkajícím se zejména nedávných politických událostí a vyhlídek do budoucnosti. Biskupové upozorňují, že iniciativa nesmí být ponechána těm, kdo myslí jen na plnění a pomstu. Vedoucí představitelé mají naslouchat, co si lidé opravdu přeje. Nikdo si nemá zjednávat sám spravedlnost, mají být zřízeny vyšetřovací komise. Církev zároveň vyhlásila počátek velké kampaně za odstranění negramotnosti.

F i l i p í n y

Filipínský kardinál Sin navštívil v březnu Anglii, především farnosti, v nichž žije větší počet Filipínců. Při mši sv. ve westminsterské katedrále prohlásil, že filipínský klérus po svém zásluhu ve prospěch demokratického zřízení ihned odejde z politického jeviště. Církev bude pečovat především o hlubší mravní a duchovní přípravu laiků, neboť úkolem církve je zajistit zemi spolehlivé mravní vedení. Dodal, že biskupové budou stále konkrétně dokazovat svou zvláštní lásku ke všem chudým a potřebným.

I n d i e

Na hranice "teologie osvobození" poukázal biskup z Vijayawada, Joseph Thumma, na shromáždění řeholníků. V tomto teologickém směru pocházejícím z Latinské Ameriky jde sice o teologii zrozenou z bídy a utrpení, ale nedává opravdové řešení chudoby a nouze. Není také ospravedlnitelné vykládat biblické texty jen ve smyslu myšlenek třídního boje a sociální revoluce. Víra se nesmí nahrazovat ideologií.

Na celém světě je 12-15 milionů uprchlíků. Jen v Pákistánu jich je 900 tisíc, v Iránu 1,800 mil. uprchlíků z Afgánistanu, v Somálsku je 850 tisíc habešských uprchlíků, v Burundi 300 tisíc. Komunistické státy uprchlíky nepřijímají, kromě Číny, kde je asi 275 tisíc uprchlíků čínského původu z bývalé Indočíny.